

На основу члана 8. став 3. и члана 12. став 3. Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04),
Министар науке и заштите животне средине доноси

Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 69/2005 од 9.8.2005. године.

Члан 1.

Овим правилником ближе се одређује садржина захтева за одлучивање о потреби процене утицаја (у даљем тексту: захтев о потреби процене утицаја) и садржина захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину (у даљем тексту: захтев за одређивање обима и садржаја студије).

Члан 2.

Захтев о потреби процене утицаја садржи податке у Прилогу 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 3.

Захтев за одређивање обима и садржаја студије садржи податке одређене у Прилогу 2, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Број 110-00-6/2005-01

У Београду, 21. јула 2005. године

Министар,
др Александар Поповић, с.р.

Прилог 1.

САДРЖИНА ЗАХТЕВА ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1. Подаци о носиоцу пројекта

Назив, односно име; седиште, односно адреса; телефонски број; факс; е-mail.

2. Карактеристике пројекта

- (а) величина пројекта;
- (б) могуће кумулирање са ефектима других пројеката;
- (в) коришћење природних ресурса и енергије;
- (г) стварање отпада;
- (д) загађивање и изазивање неугодности;
- (ђ) ризик настанка удеса, посебно у погледу супстанци које се користе или техника ко је се примењују, у складу са прописима.

3. Локација пројекта

Осетљивост животне средине у датим географским областима које могу бити изложене штетном утицају пројекта, а нарочито у погледу:

- (а) постојећег коришћења земљишта;
- (б) релативног обима, квалитета и регенеративног капацитета природних ресурса у датом подручју;
- (в) апсорпционог капацитета природне средине, уз обраћање посебне пажње на мочваре, приобалне зоне, планинске и шумске области, посебно заштићена подручја (природна и културна добра и густо насељене области).

4. Карактеристике могућег утицаја

Могући значајни утицаји пројекта, а нарочито:

(а) обим утицаја (географско подручје и бројност становништва изложеног ризику);

(б) природа прекограничног утицаја;

(в) величина и сложеност утицаја;

(г) вероватноћа утицаја;

(д) трајање, учесталост и вероватноћа понављања утицаја.

КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА

Ред бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
1	2	3	4
1.	Да ли извођење, рад или престанак рада подразумевају активности које ће проузроковати физичке промене на локацији (топографије, коришћења земљишта, измену водних тела)?		
2.	Да ли извођење или рад пројекта подразумева коришћење природних ресурса као што су земљиште, воде, материјали или енергија, посебно ресурса који нису обновљиви или који се тешко обезбеђују?		
3.	Да ли пројекат подразумева коришћење, складиштење, транспорт, руковање или производњу материја или материјала који могу бити штетни по људско здравље или животну средину или који могу изазвати забринутост због		

постојећих или
потенцијалних ризика
по људско здравље?

4. Да ли ће на пројекту
током извођења, рада
или по престанку рада
настајати чврсти
отпад?

5. Да ли ће на пројекту
долазити до
испуштања загађујућих
материја или било
каквих опасних,
отровних или
непријатних материја у
ваздух?

6. Да ли ће пројекат
проузроковати буку и
вибрације, испуштање
светлости, топлотне
енергије или
електромагнетног
зрачења?

7. Да ли пројекат доводи
до ризика од
контаминације
земљишта или воде
испуштеним
загађујућим
материјама на тло или
у површинске или
подземне воде?

8. Да ли ће током
извођења или рада
пројекта постојати
било какав ризик од
удеса који може
угрозити људско
здравље или животну
средину?

9. Да ли ће пројекат
довести до социјалних
промена, на пример у
демографском смислу,
традиционалном
начину живота,

запошљавању?

10. Да ли постоје било који други фактори које треба анализирати, као што је развој који ће уследити, који би могли довести до последица по животну средину или до кумулативних утицаја са другим, постојећим или планираним активностима на локацији?

11. Да ли има подручја на локацији или у близини локације, заштићених по међународним или домаћим прописима због својих еколошких, пејзажних, културних или других вредности, која могу бити захваћена утицајем пројекта?

12. Да ли има подручја на локацији или у близини локације, важних или осетљивих због еколошких разлога, на пример мочваре, водотоци или друга водна тела, планинска или шумска подручја, која могу бити загађена извођењем пројекта?

13. Да ли има подручја на локацији или у близини локације која користе заштићене, важне или осетљиве врсте фауне и флоре, на пример за насељавање, лежење,

одрастање, одмарање,
презимљавање и
миграцију, а која могу
бити загађене
реализацијом пројекта?

14. Да ли на локацији или
у близини локације
постоје површинске
или подземне воде које
могу бити захваћене
утицајем пројекта?

15. Да ли на локацији или
у близини локације
постоје подручја или
природни облици
високе амбијенталне
вредности који могу
бити захваћени
утицајем пројекта?

16. Да ли на локацији или
у близини локације
постоје путни правци
или објекти који се
користе за рекреацију
или други објекти који
могу бити захваћени
утицајем пројекта?

17. Да ли на локацији или
у близини локације
постоје транспортни
правци који могу бити
загушене или који
проузрокују проблеме
по животну средину, а
који могу бити
захваћени утицајем
пројекта?

18. Да ли се пројекат
налази на локацији на
којој ће вероватно бити
видљив великом броју
људи?

19. Да ли на локацији или
у близини локације
има подручја или
места од историјског

или културног значаја
која могу бити
захваћена утицајем
пројекта?

20. Да ли се пројекат
налази на локацији у
претходном
неразвијеном подручју
које ће због тога
претрпети губитак
зелених површина?

21. Да ли се на локацији
или у близини
локације пројекта
користи земљиште, на
пример за куће, вртове,
друге приватне намене,
индустријске или
трговачке активности,
рекреацију, као јавни
отворени простор, за
јавне објекте,
пољопривредну
производњу, за шуме,
туризам, рударске или
друге активности које
могу бити захваћене
утицајем пројекта?

22. Да ли за локацију и за
околину локације
постоје планови за
будуће коришћење
земљишта које може
бити захваћено
утицајем пројекта?

23. Да ли на локацији или
у близини локације
постоје подручја са
великом густином
насељености или
изграђености која могу
бити захваћена
утицајем пројекта?

24. Да ли на локацији или
у близини локације
има подручја заузетих
специфичним

(осетљивим)
коришћењима
земљишта, на пример
болнице, школе,
верски објекти, јавни
објекти који могу бити
захваћени утицајем
пројекта?

25. Да ли на локацији или
у близини локације
има подручја са
важним, високо
квалитетним или
ретким ресурсима (на
пример, подземне воде,
површинске воде,
шуме, пољопривредна,
риболовна, ловна и
друга подручја,
заштићена природна
добра, минералне
сировине и др.) која
могу бити захваћена
утицајем пројекта?

26. Да ли на локацији или
у близини локације
има подручја која већ
трпе загађење или
штету на животној
средини (на пример,
где су постојећи
правни нормативи
животне средине
пређени) која могу
бити захваћена
утицајем пројекта?

27. Да ли је локација
пројекта угрожена
земљотресима,
слегањем земљишта,
клизиштима, ерозијом,
поплавама или
повратним климатским
условима (на пример
температурним
разликама, маглом,
јаким ветровима) које
могу довести до

проузроковања
проблема у животној
средини од стране
пројекта?

Резиме карактеристика пројекта и његове локације
са индикацијом потребе за изградом студије о
процени утицаја на животну средину:

Прилог 2.

САДРЖИНА ЗАХТЕВА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ОБИМА И САДРЖАЈА СТУДИЈЕ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1. Подаци о носиоцу пројекта

Назив, односно име; седиште, односно адреса; телефонски број; факс; е-маил.

2. Опис пројекта

(а) опис физичких карактеристика пројекта и услова коришћења земљишта у фази извођења и фази редовног рада;

(б) опис главних карактеристика производног поступка (природе и количина коришћења материјала);

(в) процена врсте и количине очекиваних отпадних материја и емисија који су резултат редовног рада пројекта:

- загађивање воде;
- загађивање ваздуха и земљишта;
- бука, вибрација;
- светлост, топлота, радијација, итд.

3. **Приказ главних алтернатива** које је носилац пројекта размотрио и најважнијих разлога за одлучивање, водећи при том рачуна о утицају на животну средину.

4. **Опис чинилаца животне средине** за које постоји могућност да буду знатно изложени ризику услед реализације пројекта укључујући:

- (а) становништво;
- (б) фауна;
- (в) флора;
- (г) земљиште;
- (д) вода;
- (ђ) ваздух;
- (е) климатски чиниоци;
- (ж) грађевине;
- (з) непокретна културна добра и археолошка налазишта;
- (и) пејзаж; као и
- (ј) међусобни односи наведених чинилаца.

5. **Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину** (непосредних и посредних, секундарних, кумулативних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, сталних, привремених, позитивних и негативних) до којих може доћи услед:

- (а) постојања пројекта;
- (б) коришћења природних ресурса;
- (в) емисија загађујућих материја, стварања неугодности и уклањања отпада; као и опис метода предвиђања коришћених приликом процене утицаја на животну средину.

6. **Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања** сваког значајног штетног утицаја на животну средину.

7. **Нетехнички резиме информација од 2 до 6.**

8. **Подаци о могућим тешкоћама** (технички недостаци или непостојање одговарајућег стручног знања и вештина) на које је наишао носилац пројекта.

ДЕО I

Карактеристике пројекта

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ	Које	Да ли
			карактеристике	последице
			окружења	могу бити
			Пројекта могу	значајне?
			бити захваћене	Зашто?
			утицајем и	
			како?	
1	2	3	4	5
1.	Да ли извођење, рад или престанак рада пројекта подразумева активности које ће проузроковати физичке промене на локацији. (топографије, коришћење земљишта, између водник тела итд.)?			
1.1	Трајну или привремену промену коришћења земљишта, површинског слоја или топографије укључујући повећање интензитета коришћења?			
1.2	Рашчишћавање постојећег земљишта, вегетације или грађевина?			
1.3	Настанак новог вида коришћења земљишта?			
1.4	Претходни радови, на пример бушотине, испитивање земљишта?			

1.5 Грађевински
радови?

1.6 Довођење
локације у
задовољавајуће
стање по
престанку
пројекта?

1.7 Привремене
локације за
грађевинске
радове или
становање
грађевинских
радника?

1.8 Надземне
грађевине,
конструкције или
земљани радови
укључујући
пресецање
линеарних
објеката,
насипање или
ископе?

1.9 Подземни радови
укључујући
рудничке радове
и копање тунела?

1.10 Радови на
исушивању
земљишта?

1.11 Измуљивање?

1.12 Индустијски и
занатски
производни
процеси?

1.13 Објекти за
складиштење
робе и
материјала?

1.14 Објекти за
третман или
одлагање чврстог

отпада или
течних
ефлуената?

1.15 Објекти за
дугорочни
смештај
погонских
радника?

1.16 Нови пут,
железница или
речни транспорт
током градње или
експлоатације?

1.17 Нови пут,
железница,
ваздушни
саобраћај, водни
транспорт или
друга
транспортна
инфраструктура,
укључујући нове
или измењене
правце и станице,
луке, аеродроме
итд.?

1.18 Затварање или
скретање
постојећих
транспортних
праваца или
инфраструктуре
која води ка
изменама
кретања
саобраћаја?

1.19 Нове или
скренуте
преносне линије
или цевоводи?

1.20 Запречавање,
изградња брана,
изградња
пропуста,
регулација или
друге промене у

хидрологији
водотока или
аквифера?

1.21 Прелази преко
водотока?

1.22 Црпљење или
трансфер воде из
подземних или
површинских
извора?

1.23 Промене у
водним телима
или на површини
земљишта које
погађају
одводњавање или
отицање?

1.24 Превоз персонала
или материјала за
градњу, погон
или потпуни
престанак?

1.25 Дугорочни
радови на
демонтажи,
потпуном
престанку или
обнављању рада?

1.26 Текуће
активности током
потпуног
престанка рада
које могу имати
утицај на
животну
средину?

1.27 Прилив људи у
подручје,
привремен или
сталан?

1.28 Увођење нових
животињских и
биљних врста?

1.29 Губитак

аутохтоних врста
или генетске и
биолошке
разноврсности?

1.30 Друго?

2. **Да ли ће постављање или погон постројења у оквиру пројекта подразумевати коришћење природних ресурса као што су земљиште, вода, материјали или енергија, посебно оних ресурса који су необновљиви или који се тешко обнављају?**

2.1 Земљиште,
посебно
неизграђено или
пољопривредно?

2.2 Вода?

2.3 Минерали?

2.4 Камен, шљунак,
песак?

2.5 Шуме и
коришћење
дрвета?

2.6 Енергија,
укључујући
електричну и
течна горива?

2.7 Други ресурси?

3. **Да ли пројекат подразумева коришћење, складиштење, транспорт, руковање или производњу материја или материјала који могу бити штетни по људско здравље или животну средину или изазвати забринутост због постојећег или могућег ризика по људско здравље?**

3.1 Да ли пројекат
подразумева
коришћење
материја или
материјала који
ћу токсични или
опасни по
људско здравље
или животну
средину (флора,
фауна,

снабдевање
водом)?

3.2 Да ли ће пројекат изазвати промене у појави болести или утицати на преносиоце болести (на пример, болести које преносе инсекти или које се преносе водом)?

3.3 Да ли ће пројекат утицати на благостање становништва, на пример променом услова живота?

3.4 Да ли постоје посебно рањиве групе становника које могу бити погођене извођењем пројекта, на пример болнички пацијенти, стари?

3.5 Други узроци?

4. Да ли ће током извођења, рада или коначног престанка рада настајати чврсти отпад?

4.1 Јаловина, депонија уклоњеног површинског слоја или руднички отпад?

4.2 Градски отпад (из станова или комерцијални отпад)?

4.3 Опасан или токсични отпад (укључујући

	радио-активни отпад)?
4.4	Други индустријски процесни отпад?
4.5	Вишак производа?
4.6	Отпадни муљ или други муљеви као резултат третмана ефлуента?
4.7	Грађевински отпад или шут?
4.8	Сувишак машина и опреме?
4.9	Контаминирано тло или други материјал?
4.10	Пољопривредни отпад?
4.11	Друга врста отпада?
5.	Да ли извођење пројекта подразумева испуштање загађујућих материја или било којих опасних, токсичних или непријатних материја у ваздух?
5.1	Емисије из стационарних или мобилних извора за сагоревање фосилних горива?
5.2	Емисије из производних процеса?
5.3	Емисије из материјала којима се рукује укључујући складиштење и транспорт?

5.4 Емисије из грађевинских активности укључујући постројења и опрему?

5.5 Прашина или непријатни мириси који настају руковањем материјалима укључујући грађевинске материјале, канализацију и отпад?

5.6 Емисије због спаљивања отпада?

5.7 Емисије због спаљивања отпада на отвореном простору (на пример, исечени материјал, грађевински остаци)?

5.8 Емисије из других извора?

6. **Да ли извођење пројекта подразумева проузроковање буке и вибрација или испуштање светлости, топлотне енергије или електромагнетног зрачења?**

6.1 Због рада опреме, на пример машина, вентилационих постројења, дробилица?

6.2 Из индустријских или сличних процеса?

6.3 Због

	грађевинских радова и уклањања грађевинских и других објеката?
6.4	Од експлозија или побијања шипова?
6.5	Од грађевинског или погонског саобраћаја?
6.6	Из система за осветљење или система за хлађење?
6.7	Из извора електромагнетног зрачења (подразумевају се ефекти на најближу осетљиву опрему као и на људе)?
6.8	Из других извора?
7.	Да ли извођење пројекта води ризику загађења земљишта или вода због испуштања загађујућих материја на тло или у канализацију, површинске и подземне воде?
7.1	Због руковања, складиштења, коришћења или цурења опасних или токсичних материја?
7.2	Због испуштања канализације или других флуената (третираних или нетретираних) у воду или у земљиште?
7.3	Таложењем загађујућих

материја
испуштених у
ваздух, у
земљиште или у
воду?

7.4 Из других
извора?

7.5 Постоји ли
дугорочни ризик
због загађујућих
материја у
животној
средини из ових
извора?

**8. Да ли током извођења и рада пројекта може
настати ризик од удеса који могу утицати на
људско здравље или животну средину?**

8.1 Од експлозија,
исцуривања,
ватре итд. током
складиштења,
руковања,
коришћења или
производње
опасних или
токсичних
материја?

8.2 Због разлога који
су изван граница
уобичајене
заштите животне
средине, на
пример због
пропушта у
систему контроле
загађења?

8.3 Због других
разлога?

8.4 Због природних
непогода (на
пример, поплаве,
земљотреси,
клизишта, итд.)?

**9. Да ли ће пројекат довести до социјалних промена,
на пример у демографији, традиционалном начину**

живота, запошљавању?

9.1 Промене у обиму популације, старосном добу, структури, социјалним групама?

9.2 Расељавање становника или рушење кућа или насеља или јавних објеката у насељима, на пример школа, болница, друштвених објеката?

9.3 Кроз досељавање нових становника или стварање нових заједница?

9.4 Испостављањем повећаних захтева локалној инфраструктури или службама, на пример становање, образовање, здравствена заштита?

9.5 Отварање нових радних места током градње или експлоатације или проузроковање губитка радних места са последицама по запосленост и економију?

9.6 Други узроци?

10. **Да ли постоје други фактори које треба размотрити, као што је даљи развој који може**

водити последицама по животну средину или кумулативни утицај са другим постојећим или планираним активностима на локацији?

10.1 Да ли ће пројекат довести до притиска за даљим развојем који може имати значајан утицај на животну средину, на пример повећано насељавање, нове путеве, нов развој пратећих индустријских капацитета или јавних служби итд.?

10.2 Да ли ће пројекат довести до развоја пратећих објеката, помоћног развоја или развоја подстакнутог пројектом који може имати утицај на животну средину, на пример пратеће инфраструктуре (путеви, снабдевање електричном енергијом, чврсти отпад или третман отпадних вода итд.), развоја насеља, екстрактивне индустрије, снабдевања и др.?

10.3 Да ли ће пројекат довести до

накнадног
коришћења
локације које ће
имати утицај на
животну
средину?

10.4 Да ли ће пројекат
омогућити у
будућности
развој по истом
моделу?

10.5 Да ли ће пројекат
имати
кумулативне
ефекте због
близине других
постојећих или
планираних
пројеката са
сличним
ефектима?

ДЕО II

Карактеристике ширег подручја на коме се планира реализација пројекта

За сваку карактеристику пројекта наведену у наставку, треба размотрити да ли нека од набројаних компонената животне средине може бити захваћена утицајем пројекта.

ПИТАЊЕ: Да ли постоје карактеристике животне средине на локацији или у околини локације пројекта које могу бити захваћене утицајем пројекта:

1) подручја заштићена међународним, националним или локалним прописима, због својих природних, пејзажних, културних или других вредности, које могу бити захваћене утицајем пројекта;

2) друга подручја важна или осетљива због своје екологије, на пример мочварна подручја, водотоци или друга водна тела, планинска подручја, шуме и шумско земљиште;

3) подручја која користе заштићене, важне или осетљиве врсте флоре и фауне, на пример за раст и развој, размножавање, одмор, презимљавање,

миграцију, које могу бити захваћене
утицајем пројекта;

4) унутрашње површинске и подземне
воде;

5) заштићена природна добра;

6) правци или објекти који се користе за
јавни приступ рекреационим и другим
објектима;

7) саобраћајни правци подложни
загушењима или који могу
проузроковати проблеме животној
средини;

8) подручја на којима се налазе
непокретна културна добра;

**ПИТАЊЕ: Да ли се пројекат налази на локацији
на којој ће вероватно бити видљив
многим људима**

**ПИТАЊЕ: Да ли се пројекат налази на
претходно неизграђеној локацији, на
којој ће доћи до губитка зелених
површина**

**ПИТАЊЕ: Да ли се на локацији пројекта или у
околини земљишта које ће бити
захваћено утицајем пројекта користи
за одређене приватне или јавне
намене:**

1) куће, баште, друга приватна
имовина;

2) индустрија;

3) трговина;

4) рекреација;

5) јавни отворени простори;

6) јавни објекти;

7) пољопривреда;

8) шумарство;

9) туризам;

10) рудници и каменоломи, и др.;

ПИТАЊЕ: Да ли постоје планови за будуће

коришћење земљишта на локацији или у околини које би могло бити захваћено утицајем пројекта

ПИТАЊЕ: Да ли постоје подручја на локацији или у околини која су густо насељена, која би могла бити захваћена утицајем пројекта

ПИТАЊЕ: Да ли постоје подручја осетљивог коришћења земљишта на локацији или у околини, која могу бити захваћена утицајем пројекта:

- 1) болнице;
 - 2) школе;
 - 3) верски објекти;
 - 4) јавни објекти?
-

ПИТАЊЕ: Да ли постоје подручја на локацији или у околини са важним, високо квалитетним или недовољним ресурсима, који би могли бити захваћени утицајем пројекта:

- 1) подземне воде;
 - 2) површинске воде;
 - 3) шуме;
 - 4) пољопривредно земљиште;
 - 5) риболовно подручје;
 - 6) туристичко подручје;
 - 7) минералне сировине;
-

ПИТАЊЕ: Да ли на локацији пројекта или у околини има подручја која већ трпе загађење или штету на животној средини, на пример тамо где су постојећи правни стандарди животне средине премашени, која могу бити захваћена утицајем пројекта

ПИТАЊЕ: Да ли постоји могућност да локација пројекта буде погођена земљотресом, слегањем, клизањем, ерозијом, поплавама или екстремним климатским условима, као на пример, температурним разликама,

маглама, јаким ветровима, који могу довести до тога да пројект проузрокује проблеме животної средини

ПИТАЊЕ: Да ли је вероватно да ће испуштања пројекта имати последице по квалитет чинилаца животне средине:

- 1) климатских, укључујући микроклиму и локалне и шире климатске услове;
- 2) хидролошких - на пример, количине, протицај или ниво подземних вода и вода у рекама и језерима;
- 3) педолошких - на пример, количина, дубина, влажност;
- 4) геоморфолошких - на пример, стабилност или ерозивност;

ПИТАЊЕ: Да ли је вероватно да ће пројекат утицати на доступност или довољност ресурса, локално или глобално:

- 1) фосилних горива;
- 2) вода;
- 3) минералне сировине, камен, песак, шљунак;
- 4) дрво;
- 5) других необновљивих ресурса;
- 6) инфраструктурних капацитета на локацији - вода, канализација, производња и пренос електричне енергије, телекомуникације, путеви одлагања отпада, железница;

ПИТАЊЕ: Да ли постоји вероватноћа да пројекат утиче на људско здравље и благостање заједнице:

- 1) квалитет или токсичност ваздуха, воде, прехранбених производа и других производа за људску потрошњу;
 - 2) стопу болести и смртности појединаца, заједнице или популације због изложености загађењу;
-

-
- 3) појаву или распоређеност преносиоца болести, укључујући инсекте;
 - 4) угроженост појединаца, заједница или популације болестима;
 - 5) осећање личне сигурности појединаца;
 - 6) кохезију и идентитет заједнице;
 - 7) културни идентитет и заједништво;
 - 8) права мањина;
 - 9) услове становања;
 - 10) запосленост и квалитет запослења;
 - 11) економске услове;
 - 12) друштвене институције и др.
-